

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Vlaams Ruraal Netwerk

INTERNE EVALUATIE

Werkjaar 2017

Alexander Spriet, Ariane Van Den Steen & Julie Mariën

VLAAMS
RURAAL
NETWERK

<i>Inleiding</i>	3
<i>Realisaties 2017</i>	4
Organisatie.....	4
Externe evenementen.....	4
Interne evenementen.....	6
Andere.....	7
Communicatie.....	8
Website Vlaams Ruraal Netwerk.....	8
Nieuwsbrief.....	8
Andere publicaties.....	9
Communicatie- en promotiemateriaal.....	9
Transnationale ondersteuning.....	10
<i>Lessen uit het verleden: aandachtspunten voor de toekomstige werking</i>	12
Op het vlak van organisatie van activiteiten.....	12
Op het vlak van communicatie.....	13
Op het vlak van transnationale ondersteuning.....	13

Inleiding

Het Vlaams Ruraal Netwerk heeft er opnieuw een goed gevuld jaar opzitten. Voor de evaluatie van 2017 vergelijken we opnieuw de doelstellingen met de realisaties. Hierbij vormen de overkoepelende thema's organisatie, communicatie en transnationale ondersteuning de rode draad doorheen dit evaluatiedocument. Daarnaast lichten we ook kort toe wat het Vlaams EIP-Netwerk in 2017 heeft gedaan.

Verbeterpunten kunnen meegenomen worden naar de werking in 2018 en/of later. Ook uw mogelijke opmerkingen of tips kunnen ons helpen, aarzel dus zeker niet om deze door te geven!

Veel leesplezier,

Ariane Van Den Steen
Coördinator Vlaams Ruraal Netwerk
Januari 2018

Realisaties 2017

Organisatie

Externe evenementen

Studiedagen en informatiemomenten

In 2017 werden vier studiedagen voor het grote publiek georganiseerd, waarvan twee over hetzelfde thema, maar op een andere locatie. Hieronder vindt u een overzicht van onze studiedagen uit 2017.

1. Studiedag 'Samenwerking loont!' – 12 januari, Gent

Op 12 januari 2017 organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk een studiedag getiteld 'Samenwerking loont!'. Deze studiedag ging door tijdens de land- en tuinbouwbeurs Agriflanders en kwam tot stand op vraag van en in samenwerking met de stakeholders van het Vlaams Ruraal Netwerk.

Er werd een toelichting gegeven over de verschillende PDPO III-maatregelen waarrond men kan samenwerken (de VLIF-maatregelen, LEADER, versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen, versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking, plattelandsontwikkeling door samenwerking met de stedelijke omgeving, en steun voor de oprichting van producentenorganisaties). Vervolgens werd een presentatie gegeven door Veerle Serpieters van het Innovatiesteunpunt over de sociale competenties die nodig zijn voor samenwerking. Daarna nam Hannes Hollebecq van Cera het woord. Hij gaf toelichting over de verschillende vormen van samenwerking: 'van losse samenwerking naar coöperatief ondernemen'.

In het tweede gedeelte volgden interactieve sessies met getuigenissen over samen materiaal aankopen, samen vermarkten, samen gronden beheren en samen gronden aankopen.

De studiedag werd goed tot zeer goed beoordeeld door de deelnemers.

[Het verslag en de presentaties van de studiedag 'Samenwerking loont!'](#) vindt u terug op onze website.

Er waren 120 deelnemers.

2. Studiedagen over erosie - 20 juni te Riemst en 29 juni te Maarkedal

Het Vlaams Ruraal Netwerk organiseerde twee studiedagen over erosie. De eerste studiedag ging door op 20 juni in Riemst. De tweede studiedag ging door op 29 juni in Maarkedal.

Met dit infomoment wilden we landbouwers wijzen op de verschillende verplichtingen, maar ook de aandacht vestigen op veel voorkomende fouten bij rode en paarse percelen. Daarnaast bekeken we welke mogelijkheden er bestaan binnen het derde Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III) om steun te krijgen voor erosiebestrijdingsmaatregelen. Naast een overzicht van het erosiebeleid in de provincie Limburg en in de provincie Oost-Vlaanderen, werd er ook ingegaan op een demoproject over erosie in de akkerbouw, waarbij drie verschillende teelten onder de loep genomen werden: de aardappelteelt, de bietenteelt en de maïsteelt. Afsluiten deden we met een perceelbezoek.

De studiedagen werden goed beoordeeld door de deelnemers.

[Het verslag van de studiedagen over erosie staat op onze website.](#)

Er waren 105 mensen aanwezig op beide studiedagen samen.

3. Studiedag 'Leven en beleven op het platteland' – 26 september, Merksplas

Het Vlaams Ruraal Netwerk organiseerde op dinsdag 26 september 2017 een studiedag over "Leven en beleven op het platteland". Met dit infomoment wilden we de aanwezigen inspireren én informeren over de verschillende mogelijkheden die er bestaan om de beleving op het platteland te verhogen binnen het huidige Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III).

Hiertoe gaven Nadine Vantomme en Hylke Colpaert van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een toelichting over de PDPO III-maatregelen 'versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen', 'versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking' en 'LEADER'. Daarna werden inspirerende projecten toegelicht, die onder deze maatregelen konden worden gestart. Zo werd een rondleiding georganiseerd in de Kolonie van Weldadigheid te Merksplas, en werden de projecten 'De Beleverij', 'School@Platteland' en 'Streekeigen Fruit: haalbaar voor iedereen!' toegelicht. De studiedag werd afgerond met een rondleiding op 'De Kleine Boerderij' te Merksplas. De studiedag werd goed tot zeer goed beoordeeld door de deelnemers.

[Het verslag met de presentaties van de sprekers vindt u terug op onze website.](#)

Er waren 38 deelnemers.

Excursies en uitwisselingen

In 2017 werden **vijf uitwisselingen** georganiseerd, waarvan één met rondleiding op het bedrijf. Zo werd twee keer een stakeholderoverleg georganiseerd. Eén over 'multifunctionele landbouw', met rondleiding op een landbouwbedrijf en een over 'Opleiding en vorming, competenties voor de toekomst'. Daarnaast waren er ook twee 'Lerende Netwerken' voor de LEADER-coördinatoren en organiseerden we een rondleiding bij de expo 'Boter bij de vis'.

Afhankelijk van de noden kan tijdens een stakeholderoverleg een bepaald thema verder uitgediept worden. De verslagen van deze actiegroepen en lerende netwerken zijn normaal niet openbaar. Het verslag van het stakeholderoverleg over 'multifunctionele landbouw' staat wel op de website. De deelnemers waren akkoord om dit te delen, omdat er een aantal inspirerende ideeën werden aangehaald. Iedereen met interesse in het stakeholderoverleg kan deelnemen.

1. Stakeholderoverleg 'De toekomst van de multifunctionele landbouw' – 30 maart, Merchtem

Het stakeholderoverleg op 30 maart 2017 stond in het kader van 'multifunctionele landbouw'. We startten met een rondleiding verzorgd door Riet De Schrijver op 't Stappeshof, het multifunctionele landbouwbedrijf van haar en haar man, Hendrik Vanderstappen. Vervolgens volgde een presentatie over het Vlaams Ruraal Netwerk en werd ons jaarplan van 2017 voorgesteld. We lichtten ook de PDPO III-maatregelen toe waarvoor steun kan worden verkregen onder het thema multifunctionele landbouw. In het namiddag gedeelte volgde een brainstorm over de toekomst van de multifunctionele landbouw. Voor verdere informatie over de brainstorm verwijzen we u door naar onze website waar u het volledige [verslag over het stakeholderoverleg over 'De toekomst van de multifunctionele landbouw'](#) terugvindt. Het stakeholderoverleg werd goed tot zeer goed beoordeeld door de deelnemers.

Er waren 18 deelnemers.

2. Rondleiding expo 'boter bij de vis', 27 maart 2017

Op 27 maart organiseerden we ook een rondleiding bij de expo 'Boter bij de vis'. Deze rondleidende expo toont het dagelijks leven, de landbouw en de voeding tijdens de Eerste wereldoorlog (1914-1918). Aansluitend op deze rondleiding werd een LEADER-coördinatorenvergadering ingepland.

Er waren 8 deelnemers.

3. Lerend Netwerk LEADER over 'leefbare dorpen' – 27 april, Geraardsbergen

Voor het eerste Lerend Netwerk van 2017 trokken we richting Oost-Vlaanderen, met 'leefbare dorpen' als koepelthema. Het voormiddag gedeelte ging door in Viane, waar burgerparticipatie het thema vormde. We staken van wal met een intervisie tussen de PG-coördinatoren over het thema. Er werden drie cases toegelicht: Pieter Santens gaf een voorbeeld uit West-Vlaanderen over de participatiegraad, Karel Leysen

gaf een voorbeeld uit Limburg over het verloop van participatie en Miel Gilis gaf een voorbeeld uit Antwerpen over de toekomst van participatie. Vervolgens volgde een discussie over dorpsraden. In de namiddag gingen we op bezoek bij Filip Loobuyck, de bezieler van het LEADER-project 'Toer d'Amour'. Het Lerend Netwerk werd goed tot zeer goed beoordeeld door de deelnemers.

Het lerend netwerk werd in samenwerking met Plaatselijke Groep (PG) Meetjesland en Plaatselijke Groep Vlaamse Ardennen georganiseerd.

Er waren 23 deelnemers.

4. Stakeholderoverleg: 'Opleiding en vorming: competenties voor de toekomst' – 19 oktober, Brussel

De bedoeling van dit stakeholderoverleg was om na te gaan wat de noden zijn omtrent 'Opleiding en vorming: competenties voor de toekomst'. Daarbij stonden twee vragen centraal:

1. In functie van de verdere evolutie van de landbouw: Welke kennis en vaardigheden gaan een belangrijke rol spelen in de toekomst?
2. Wat zijn de problemen van vandaag, die lesgevers ondervinden, die er nog spelen bij de landbouwer? Vertaal naar ontbrekende kennis en vaardigheden.

Als antwoord op de eerste vraag kwamen een aantal vaardigheden en competenties naar boven die in vier categorieën werden onderverdeeld: (i) communicatie en sociale vaardigheden, (ii) zelfstandigheid, (iii) ondernemerschap en tot slot (iv) reflectie en visievorming. Als antwoord op de tweede vraag kwamen volgende zaken aan bod: ondernemerschap, sociale competenties, digitale competenties, levenslang leren, stage en wetgeving.

Vervolgens werd gevraagd om de nodige kennis en competenties die uit de brainstorm naar voor kwamen in een kwadrant te plaatsen. De horizontale as gaat van 'geen ondersteuning' tot 'wel ondersteuning'. De verticale as gaat van een 'lage impact' tot een 'hoge impact'. Op basis daarvan weten we over welke punten we een actieplan kunnen opstellen. De opmaak van het actieplan werd uitgesteld naar het voorjaar van volgend jaar.

Het stakeholderoverleg werd goed beoordeeld door de deelnemers.

Er waren 18 deelnemers.

5. Lerend Netwerk LEADER over zelfevaluatie – 23 oktober, Brussel

Het tweede Lerend Netwerk voor de LEADER-coördinatoren ging over zelfevaluatie. Dit lerend netwerk werd georganiseerd op vraag van de LEADER-coördinatoren, omdat ze aan zelfevaluatie moeten doen. Er werd een toelichting gegeven over de verwachtingen vanuit Europa en de vertaling naar Vlaanderen (een meer praktische toelichting). Er werden ook een aantal voorbeelden gegeven over de concrete aanpak van zelfevaluatie, namelijk in West-Vlaanderen en de Vlaamse Ardennen. Er volgde ook nog een toelichting over de ex-post evaluatie van PDPO III.

Het Lerend Netwerk werd goed beoordeeld door de deelnemers.

Er waren 16 deelnemers aanwezig.

Interne evenementen

In 2017 werden **drie interne infomomenten** over PDPO III-maatregelen, zogenaamde ervaringsplatformen, georganiseerd in Brussel. De doelgroep van deze infomomenten zijn collega's van de beheersdiensten van PDPO III. Het eerste en derde ervaringsplatformen van 2017 werd zeer goed beoordeeld door de deelnemers. Het tweede ervaringsplatform werd als goed ervaren.

Op 9 februari vormde de PDPO-maatregel 'LEADER' het onderwerp van het **eerste ervaringsplatform** van het jaar 2017. Hiervoor nodigden we twee experts uit. Davy De Dobbeleer van de Vlaamse Landmaatschappij (beheersdienst LEADER) gaf ons een algemene toelichting. Na de algemene toelichting

stak Pierre-Bernard Van Acker van wal. Hij is de PG-coördinator van de Plaatselijke Groep 'Hageland+' en gaf meer toelichting over de praktische kant van de maatregel. Er waren 9 mensen aanwezig.

Op 30 mei organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk het **tweede ervaringsplatform** over Europese Innovatiepartnerschappen. Eerst gaf Sara Gomand van het Departement Landbouw en Visserij toelichting over de Europese Innovatiepartnerschappen en vervolgens gaf Lieven Delanote van Inagro toelichting bij de operationele groep "Controlled Traffic Farming". Er waren 20 mensen aanwezig.

Het **derde ervaringsplatform** werd georganiseerd op 21 november en ging over de PDPO III-maatregel 'Projectsteun voor innovaties in de landbouw'. Michael Van Zeebroeck gaf theoretische toelichting over deze maatregel. Landbouwers Bart Vanackere en Mieke Baekelandt gaven een meer praktische toelichting. Zij kregen VLIF-steun voor innovaties voor het bouwen van een nieuwe vleesvarken-stal. Er waren 19 mensen aanwezig.

Andere

Europa in je buurt

De vierde editie van 'Europa in je Buurt' werd georganiseerd op zondag 7 mei. Tijdens deze jaarlijkse campagne slaan de 4 Europese Fondsen (EFRO, ESF, ELFPO en EFZMV) in Vlaanderen, de vijf Vlaamse provincies en de steden Antwerpen en Gent de handen in elkaar. Met 'Europa in je Buurt' willen we tonen aan de mensen dat de Europese Unie investeert in projecten uit hun buurt. De Europese Unie is dus vaak dichterbij dan men denkt. Dit jaar kon u ons terugvinden in de stadshal van Gent, waar we allerhande leuke activiteiten voor u in petto hadden. U kon er uzelf laten schetsen of uw kleine hartendief laten grimeren, maar u kon er ook terecht voor enkele leuke interactieve activiteiten rond onze fondsen. Wie even bij ons kwam piepen, kreeg een mooi bloemetje mee naar huis.

We lieten een folder drukken met meer informatie over de vier Europese Structuur- en Investeringsfondsen in Vlaanderen. Deze deelden we uit aan de geïnteresseerden.

Meer informatie vindt u via www.europainjebuurt.be.

[Het verslag van de acties rond Europa in je buurt vindt u ook terug op onze website.](#)

Er waren meer dan 300 deelnemers.

Maatopleiding controle op de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten

In 2016 werd op vraag van één van de beheersdiensten een opleiding ingericht die toegespitst was op de controle op de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Er werden twee sessies van telkens twee dagen ingepland: 6 en 19 oktober 2016, en 22 en 29 november 2016. De tweede sessie (november) werd omwille van ziekte van de lesgever uitgesteld naar 26 en 30 januari 2017.

De eerste dag werd de theorie toegelicht, terwijl de tweede dag zich voornamelijk toespitste op de praktijk. Zo hadden de deelnemers de mogelijkheid tot het doorsturen van cases, die dan behandeld werden tijdens de tweede dag. Een opleiding op maat dus.

De opleiding werd goed tot zeer goed beoordeeld door de deelnemers.

Bevraging stakeholders

Tijdens het najaar van 2017 heeft het Vlaams Ruraal Netwerk verschillende stakeholders en partners bevroegd. Deze bevraging hebben we gedaan aan de hand van een enquête via mail. Het doel van deze enquête is het verzamelen van input voor de opmaak van de jaarplanning 2018. In de mate van het mogelijke proberen we deze informatie mee te nemen in de planning voor het komende jaar. Stakeholders kunnen ook andere opmerkingen en informatie met ons delen. 11 stakeholders reageerden op de enquête.

Enquête sociale media

In 2016 heeft het Vlaams Ruraal Netwerk samen met het Departement Landbouw en Visserij een enquête opgestart om te peilen naar het gebruik van sociale media bij land- en tuinbouwers. De enquête werd opgemaakt naar aanleiding van een vraag van één van onze stakeholders over het gebruik van apps door landbouwers. De enquête werd afgesloten op 15 januari 2017. We kregen 321 reacties. [De resultaten werden in het voorjaar van 2017 gedeeld op onze website in de vorm van een rapport.](#)

Om zoveel mogelijk antwoorden te krijgen, werd een wedstrijd verbonden aan deze enquête. De deelnemers maakten kans op één van de vijf geschenkbonnen van 25 euro..

Andere

We dragen ook actief bij aan studiedagen van anderen. Ook in 2017 waren we aanwezig op een aantal studiedagen en netwerkevenementen van externen. Hieronder worden een drietal voorbeelden gegeven:

- Feed the Future, jongerencongres voor de agrarische ondernemer, 9 maart 2017, Sint-Niklaas
Het doel van dit jongerencongres is om agrarische ondernemers, die willen starten in de landbouw of een land- en tuinbouwbedrijf willen overnemen, te informeren. [Op onze website kan je korte samenvattingen lezen van de verschillende workshops, die het Vlaams Ruraal Netwerk bijwoonde.](#)
- Symposium Landbouw en landschap voor een gezamenlijke toekomst, 22 juni, Eupen
De partners die betrokken zijn bij het project drielandenpark organiseerden op 22 juni 2017 een symposium over “landbouw en landschap voor een gezamenlijke toekomst”. Hier waren 130 mensen betrokken uit vijf regio's uit deze drie landen: Nederland, België en Duitsland. Tijdens dit symposium kwamen verschillende thema's aan bod in de vorm van workshops of tijdens de plenaire sessies: het EU-landbouwbeleid, 'LandBouwCultuur', regionale producten, korte keten, bio-energie en waterkwaliteit. [Het verslag van dit symposium vindt u op onze website terug.](#)
- Netwerkevenement Vlaamse/Belgische contactpunten voor EU-subsidieprogramma's, 24 oktober 2017, VLEVA, Brussel
Vleva bracht op 24 oktober alle Vlaamse en Belgische contactpunten voor EU-subsidieprogramma's samen. Na een tour de table werd onderzocht welke synergiën mogelijk zijn tussen de Europese Structuur- en Investeringsfondsen en Horizon 2020.

Communicatie

Website Vlaams Ruraal Netwerk

Er werd getracht om minstens wekelijks de website inhoudelijk aan te passen en aan te vullen met verslagen van bezoeken en deelnames aan studiedagen, verslagen van vergaderingen én uiteraard onze eigen activiteiten. Alle ontvangen info omtrent studiedagen, belangrijke deadlines etc. kon ook teruggevonden worden in de gemakkelijk te raadplegen agenda. Daarnaast komt ook onze nieuwsbrief online, delen we regelmatig good practices en werd nog een filmpje over de maatregelen 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen' en 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking' online geplaatst.

In 2017 telde onze website 34.423 pageviews en 10.579 unieke bezoekers.

In 2017 werd de laatste hand gelegd aan het 'anysurfer-proof' maken onze website. Dit gebeurde na validatie van onze website door Anysurfer, waarbij nog een aantal kleine opmerkingen werden gegeven. Daarnaast betalen we ook voor de hosting van de website.

Nieuwsbrief

Ook in 2017 werden vier edities van de nieuwsbrief gemaakt.

Het aantal abonnementen op deze nieuwsbrieven kende ook in 2017 een stijging van 37 extra geïnteresseerden (met een voorkeur voor de digitale versie van de nieuwsbrief). In totaal hebben we nu

1601 abonnees. Dit aantal is lager dan vorig jaar. We hebben ons e-mailadressenbestand namelijk geüpdatet, en 101 onbestelbare e-mailadressen uit onze lijst gehaald.

In de nieuwsbrieven werden telkens ook de komende activiteiten van het Vlaams Ruraal Netwerk aangekondigd.

Nieuw dit jaar is dat we aandacht hebben geschonken aan het delen van een goed voorbeeld of nieuws vanuit het Europees Netwerk voor Plattelandsontwikkeling (ENRD) en EIP-Agri.

Andere publicaties

In 2017 publiceerden we een rapport over het gebruik van sociale media bij land- en tuinbouwers.

[De resultaten werden in het voorjaar van 2017 gedeeld op onze website.](#) Dit rapport werd alleen digitaal gepubliceerd. Het invullen van de enquête was gekoppeld aan een wedstrijd. Zie ook de informatie onder de titel 'Enquête sociale media' op de vorige pagina.

Verder deelden we nog twee publicaties op onze website, maar ze werden niet door het VRN opgemaakt: "[Studie: berekening economische impact PDPO III](#)" en "[Jaarverslag PDPO III – 2016](#)".

Communicatie- en promotiemateriaal

Het communicatiemateriaal dat in 2017 werd aangekocht, of waarvan de overheidsopdracht werd opgestart, voldoet opnieuw aan de vereisten die vanuit Europa en Vlaanderen worden opgelegd. In 2017 werden 500 USB-sticks aangekocht.

Andere communicatie

Voor sommige zaken, die alle landbouwers aanbelangen, trachten we ook zaken op te nemen in de nieuwsflash van het Departement Landbouw en Visserij. Dit deden we bijvoorbeeld voor de resultaten van de enquête over het sociale mediagebruik van land- en tuinbouwers en voor de uitnodiging voor de publieke bevragingen over de noden van de Vlaamse landbouw, milieu gelinkt aan landbouw en het Vlaamse platteland op 15 februari 2018 in Rillaar en op 22 februari 2018 in Waregem.

Daarnaast was het Vlaams Ruraal Netwerk ook aanwezig op diverse studiedagen georganiseerd door derden. Er werd in de mate van het mogelijke [verslag uitgebracht van de activiteiten die door derden werden georganiseerd](#). U vindt dit op de website.

Transnationale ondersteuning

Het Vlaams Ruraal Netwerk heeft ook een transnationale werking. Zo ondersteunt het de werking van het ENRD op verschillende manieren: als actief lid, als co-organisator of als deelnemer. Daarnaast beantwoordt het Vlaams Ruraal Netwerk ad hoc-vragen.

Wat Europese vergaderingen betreft, nam het Vlaams Ruraal Netwerk eerst en vooral in eigen naam en als Belgisch aanspreekpunt deel aan de bijeenkomsten van het European Network for Rural Development (ENRD).

Zowel tijdens de vergadering van de Rural Networks' Steering Group op 17 mei 2017 (afwezig wegens ziekte op 23 oktober 2017) als tijdens de bijeenkomst van de Rural Networks' Assembly op 14 december 2017 was het Vlaams Ruraal Netwerk vertegenwoordigd.

Het Vlaams Ruraal Netwerk werkte actief mee aan verschillende workshops, seminaries en conferenties:

- ENRD Workshop on Generation Renewal, 25 januari 2017, Brussel
- 4th LEADER and Community-Led Local Development subgroup meeting, 21 februari 2017, Brussel
- Regionalised NRN meeting: NRNs going local! Exploring approaches to regional and local networking, 31 mei 2017, Namen. We gaven hier samen met de Waalse collega's een presentatie.
- LEADER/CLLD: Role of bottom-up approach renewing ESI Funds for 2021-2027, 31 mei 2017, Brussel

In 2017 kwamen we ook een aantal keer samen met collega's van andere Rurale Netwerken en de collega's van het ENRD:

- Bezoek van aantal collega's van het Schotse NSU aan het Vlaams Ruraal Netwerk op 26 januari 2017 in Brussel. Hier werd overlopen wat beide netwerken deden, met focus op communicatie.
- Bezoek van de Waalse collega's aan het VRN op 26 januari om onze planning aan elkaar voor te stellen en te bekijken waar eventueel gelijkenissen en samenwerkingsmogelijkheden zitten.
- Overleg met Gaya Ducceschi (ENRD) op 31 januari in Brussel over de activiteiten van het Vlaams Ruraal Netwerk en mogelijkheden tot samenwerking met andere rurale netwerken of het ENRD.
- Bezoek van Sinikka Torssonen (Fins Ruraal Netwerk) aan het Vlaams Ruraal Netwerk op 11 november 2017 in Brussel. We hebben aan Sinikka een presentatie gegeven over 'het platteland in Vlaanderen' en over het Vlaams Ruraal Netwerk. Er werd ook een interview opgenomen met Sinikka in de wintereditie van onze nieuwsbrief.
- Verschillende overlegmomenten (26 januari, 13 oktober, 28 november) met het Waals Ruraal Netwerk. Het overleg in oktober en november was ter voorbereiding van een evenement in 2018.

Daarnaast werkte het Vlaams Ruraal Netwerk actief mee aan twee bijeenkomsten van de Nationale Rurale Netwerken (NRN-meetings):

- 15-17 maart 2017: 7th NRN Meeting in Ponta Delgado, Portugal. Het doel van deze meeting was om de links tussen de adviseurs in de landbouwsector en het ruraal netwerk te onderzoeken en te onderzoeken hoe deze link kan worden versterkt, opdat land- en tuinbouwers en begunstigden elkaar beter kunnen ondersteunen.
- 15-17 november 2017: 9th NRN Meeting in Nicosia, Cyprus. Op 15 november vond de negende NRN-meeting plaats waar een aantrekkelijk en 'inclusief' platteland centraal stond. Communicatie en de 'Common Network Statistics' vormden een belangrijk onderdeel van de dag. Op 16 november vond er een workshop plaats, ook over het thema 'aantrekkelijk en inclusief platteland'. Die dag was duidelijk dat jeugd hét thema is waar moet op worden ingezet wanneer we denken aan sociale inclusie. De laatste dag was gevuld met projectbezoeken.

Daarnaast dragen we ook bij aan het ENRD door informatie door te geven. Dit deden we voor de "LEADER Practitioner Working Group on Cooperation", de "Practitioner Working Group on Social Inclusion" en de werkgroep over het verzamelen van gegevens voor de Common Network Statistics. We schreven ook een artikel over het LEADER-project Zot van't Boeren, dat in de herfsteditie van het 'Rural Connections magazine' verscheen.

In 2017 heeft het Vlaams Ruraal Netwerk regelmatig overleg gehad met de communicatiediensten van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Europees

Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) voor de organisatie van de Europadag. Het Vlaams Ruraal Netwerk was (proactief) aanwezig op diverse binnenlandse overlegmomenten en conferenties.

Lessen uit het verleden: aandachtspunten voor de toekomstige werking

Op basis van de interne evaluatie van de werking in 2017 en op basis van overleg met de Coördinerende Cel Europees Plattelandsbeleid ziet het Vlaams Ruraal Netwerk volgende positieve- en verbeterpunten die naar de toekomstige werking worden meegenomen:

Op het vlak van organisatie van activiteiten

- Het Vlaams Ruraal Netwerk werkt steeds vaker op vraag van en in samenwerking met plattelandsactoren, wat overeenstemt met een groeiende bekendheid en waardering van onze werking. Er moet echter blijvend over gewaakt worden dat de link met PDPO behouden blijft. Elke vraag dient individueel beoordeeld te worden. Er moet ook duidelijk gesteld worden dat het VRN vanaf het begin van het proces betrokken moet worden. Anderzijds betekent dit dat onze bekendheid alleen maar toeneemt. Dit is een trend die we dus zeker en vast moeten behouden.
- De organisatie van maar liefst 14 studiedagen/infomomenten (intern en extern) in totaal is meer dan voldoende voor onze teambezetting. In 2018 zal opnieuw ingezet worden op de combinatie van een informatiemoment (“theorie”) met een excursie (“praktijk”).
- De organisatie van de ‘Lerende Netwerken’ voor de LEADER-coördinatoren en het stakeholderoverleg blijft gewenst. De organisatie van beide concepten vraagt heel wat voorbereiding, zowel praktisch als inhoudelijk. Dit moet steeds in het achterhoofd gehouden worden bij het opmaken van de jaarplanning en het inschatten van de werklast.
Het Vlaams Ruraal Netwerk ging in 2017 op zoek naar diverse vormen van interactie met de stakeholders. Zo trachtten we via een brainstorm samen met hen een nodenanalyse te doen over opleiding en vorming in de landbouw. De brainstorm tijdens het stakeholderoverleg over multifunctionele landbouw had dan weer eerder als doel om elkaar te inspireren en voorbeelden te delen.
- Met onze studiedagen werden landbouwers, adviseurs, administraties, vzw’s ... bereikt. Hieruit blijkt nogmaals dat we met de juiste informatie onze stakeholders kunnen bereiken. Al hopen we toch nog meer landbouwers te bereiken.
- Bij de evaluaties van de studiedagen valt op dat deelnemers tevreden zijn over de praktische organisatie. Het tijdstip (10u – 16u) wordt geapprecieerd. Als we op toekomstige activiteiten landbouwers willen bereiken, dan is het aan te raden hier rekening mee te houden of zelfs met halve dagen te werken, omdat landbouwers dan niet een hele dag weg zijn van het bedrijf.
- Uit de evaluatieformulieren, die na afloop van de evenementen worden ingevuld door onze deelnemers, blijkt dat deelnemers nieuwe zaken bijleren of dat het een opfrissing vormt van wat al gekend is. Daarnaast delen ze ook mee wat ze met de informatie die ze hebben meegekregen, zullen doen. We trachten om bij de organisatie van onze activiteiten steeds de ruimte te laten om te netwerken.
- We moeten blijven waken over het feit dat de activiteiten gespreid worden over het hele jaar, zodat grote pieken kunnen worden vermeden. Bepaalde evenementen vragen meer organisatie en voorbereiding dan anderen.
- Voor de organisatie van activiteiten in het kader van ‘Europa in je buurt’ wordt samengewerkt met de andere ESI-fondsen. Na de organisatie dit jaar, werd beslist om dit concept te herhalen op een andere locatie, want het concept werd positief geëvalueerd.
- Opmerkingen/ suggesties van voorbije evenementen, die we meenemen naar volgend jaar:
 - Toelichtingen van de PDPO III-maatregelen concreter maken aan de hand van best practices of voorbeelden. Dus minder nadruk op de procedure en regelgeving, maar meer

- enthousiasmeren. Meer nadruk leggen op de zin en het nut van de maatregelen, a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk.
- De toelichting eventueel zelf geven of de PowerPointpresentatie heel vroeg opvragen, zodat er goede afstemming is tussen de informatie die wordt gegeven door verschillende sprekers. En daarnaast iemand aan het woord laten over zijn/haar project dat met PDPO III-steun werd opgestart.
 - Vermijden dat er te veel informatie op te korte tijd wordt gegeven.
 - De locatie van de studiedag tijdens Agriflanders werd niet even positief onthaalt. Indien we een studiedag herhalen tijdens een landbouwbeurs, zullen we nadenken over alternatieve locaties, al blijft dit wel een goede plaats om landbouwers te bereiken.
 - Ervoor zorgen dat deelnemers met de juiste verwachtingen aanwezig zijn op een studiedag of stakeholderoverleg. Voor het stakeholderoverleg gaven we dit tot hiertoe steeds mondeling mee op de dag zelf. Maar deze uitleg werd soms net gemist door zij die iets later toekwamen. Daarom lijkt het beter om dit op voorhand per mail of telefonisch mee te geven.
 - Er is een vraag naar het uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden. We blijven in de toekomst inzetten op het tonen van mooie voorbeelden.

Op het vlak van communicatie

- In vergelijking met vorige jaren plaatsen we vaker informatie van derden op onze website (inhoud, oproepen, agendapunten, ...). Het merendeel van onze stakeholders weet wel dat ze steeds informatie mogen doorsturen om op onze website te plaatsen. We blijven hier tijdens de PDPO III-periode verder aandacht aan schenken. Ook de doorstroming van informatie van interne diensten binnen het Departement Landbouw en Visserij is verbeterd, bijvoorbeeld deadlines van projectoproepen van PDPO III-maatregelen. We blijven hier tijdens de PDPO III-periode verder aandacht aan schenken.
- In 2017 werd er één filmpje gemaakt over de maatregelen 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking' en 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen'. De filmpjes van de maatregelen staan allemaal op [onze website](#), met uitzondering van KRATOS. Het filmpje over KRATOS zal ook nog online worden geplaatst. Ook externen kunnen steeds gebruik maken van deze filmpjes om de maatregelen toe te lichten.
- Via de jaarlijkse stakeholderbevraging wordt gepeild naar welke informatie de stakeholders van het Vlaams Ruraal Netwerk verwachten. Hier wordt in de mate van het mogelijke rekening mee gehouden. Dit is zowel voor onze stakeholders als voor het Vlaams Ruraal Netwerk een meerwaarde.
- Het Vlaams Ruraal Netwerk hield de online projectendatabank op de website ook in 2017 up-to-date. We blijven hier aandacht aan schenken.
- We leerden eind 2017 een nieuwe tool kennen voor het versturen van uitnodigingen en de nieuwsbrieven en wensen hier in de toekomst ook beroep op te doen.

Op het vlak van transnationale ondersteuning

- Het Vlaams Ruraal Netwerk plant het verderzetten van de actieve en proactieve aanpak die Vlaanderen in de voorbije jaren op internationaal vlak mee op de kaart heeft gezet. Hierbij blijft de aandacht gaan naar enkele thema's die reeds in het verleden werden behandeld, zoals de implementatie van het GLB-beleid. Er worden echter heel wat meetings, workshops ... georganiseerd. Het Vlaams Ruraal Netwerk zal deelnemen waar mogelijk. Er moet echter over gewaakt worden dat de eigen evenementen en publicaties hier niet onder te lijden hebben.

- We reageren ook op ad-hoc vragen van plattelandsactoren uit het buitenland die samenwerking zoeken met plattelandsactoren in het binnenland en brengen ze met elkaar in contact.

VLAAMS EIP-NETWERK

Het Vlaams Ruraal Netwerk maakt ook deel uit van en is het aanspreekpunt van het Vlaams EIP-netwerk. EIP staat voor European Innovation Partnerships. Het Vlaams EIP-netwerk organiseerde twee informatiemomenten en tracht ook aanwezig te zijn op evenementen van EIP-AGRI.

Realisaties 2018

Organisatie

Infosessie “Innovatie voor en door de land- en tuinbouw” - 25 april, Malle

Op 25 april 2017 werd een informatiesessie gehouden over “innovatie voor en door de land- en tuinbouw. De aanwezigen kregen meer uitleg over de EIP-maatregel en kregen enkele inspirerende voorbeelden voorgeschoteld.

Er waren 15 deelnemers aanwezig.

Infosessie “Innovatie voor en door de land- en tuinbouw” – 28 april, Melle

Op 28 april 2017 werd de informatiesessie “Innovatie voor en door de land- en tuinbouw” herhaald in Melle.

Er waren 32 deelnemers aanwezig.

Communicatie

We delen als Vlaams EIP-netwerk goede praktijken over EIP en zetten de oproepen online. Daarnaast delen we ook de oproepen voor focus groepen van EIP-AGRI op onze website en goede voorbeelden uit de EIP-AGRI nieuwsbrief. We zijn van plan dit te blijven doen.

Transnationale ondersteuning

Het Vlaams EIP-netwerk was aanwezig op het “EIP-AGRI seminar “Moving EIP-AGRI implementation forward” op 10-11 mei in Athene, Griekenland.